COMUNICAT DE PREMSA

Els guanys socials adquirits pel col·lectiu de persones amb discapacitat en clar perill de retrocés

La crisi posa nous frens a les persones amb discapacitat per accedir al mercat de treball, i incrementa el seu risc d'exclusió social

La inserció laboral de les persones amb discapacitat ha estat des de fa 20 anys un dels eixos del treball d'ECOM, ja que és un dels àmbits que més normalització aporta a la persona amb discapacitat.

A través dels nostres Serveis d'Integració Laboral (SIL) a ECOM realitzem la intermediació laboral del col·lectiu de persones amb discapacitat que s'adrecen, de forma voluntària i gratuïta, als nostres serveis a la recerca d'una feina, o d'una millora de feina, amb les ofertes que aconseguim a través d'una prospecció empresarial que realitzem des dels serveis, amb la qual busquem també la sensibilització del teixit productiu del territori vers el col·lectiu a qui representem.

La feina dels SILs d'ECOM, que abasta onze punts d'actuació repartits pel territori català, ha estat tradicionalment per a nosaltres la font per extraure les dades i conclusions que han fonamentat les nostres reivindicacions davant les polítiques actives en cada moment, amb la voluntat d'influir en canvis legislatius que afavorissin la inserció del nostre col·lectiu.

Actualment, en el context de crisi econòmica en què ens trobem, els nostres SIL s'estan trobant amb noves situacions, nous perfils de persones i noves dificultats per inserir aquestes persones en el mercat de treball, que creiem que hem de posar en relleu per poder extraure'n les pertinents conclusions i accions.

Mirem les estadístiques d'inserció: les xifres parlen, una tendència a la baixa

Des de l'any 2000, els SILs d'ECOM han valorat 14.082 usuaris amb discapacitat i gestionat 8.573 ofertes de feina, i s'han aconseguit 12.385 contractes de treball. Des de l'inici de la crisi, el 2008, el número d'ofertes de feina ha anat baixant any rere any al mateix temps que el número de contractes, mentre que les demandes de feina per part dels usuaris s'ha anat incrementant lleugerament.

Si establim una comparativa entre l'any 2011 i l'any abans d'esclatar la crisi, el 2007, les xifres són considerablement diferents. En aquest cas, **el número d'ofertes de feina rebudes als SILs el 2011 ha sigut un 45% inferior al nombre d'ofertes registrades el 2007.** Pel que fa als contractes, el **2011 hem aconseguit un 38% menys de contractes per persones amb discapacitat**, malgrat haver tingut en el **2011 un augment de la demanda de feina d'un 15%.**

Dificultats afegides per a la inserció: menys ofertes i més competència qualificada

Històricament, el col·lectiu de persones amb discapacitat presenta un nivells d'exclusió del mercat de treball molt superiors als de la resta de la població, doblen la taxa d'atur de la població general. Un risc d'exclusió social que està estretament lligat al propi sistema econòmic, que, en els seus cicles de depressió econòmica, com l'actual, automàticament augmenten el perill de deixar exclosos de la societat i de caure en la marginalitat aquests col·lectius més fràgils.

En moments com l'actual, una de les realitats que es donen, i que agreugen aquest risc d'exclusió, es què, davant l'augment del nombre de persones aturades i la reducció de les ofertes de feina, **entre el col·lectiu de persones amb discapacitat torna a prendre força el sentiment 'd'inferioritat' respecte la resta de demandants de feina perquè consideren que no 'són competitius'** i aquest sentiment fa que 'inconscientment' s'autoexcloguin del mercat de treball i ni tan sols es plantegen

presentar-se a un procés de selecció. De fet, segons l'estudi *'Discapacitats i Inclusió Social'*, publicat recentment per l'Obra Social La Caixa, aquest és el segon argument de la persona amb discapacitat davant la pregunta de per què no busquen feina, una constatació de que **els prejudicis del passat, que poc a poc s'havien anat superant, tornen a ser plenament vigents, i constitueixen novament una trava a la normalització laboral i social de la persona amb discapacitat.**

A l'altra banda d'aquest perfil de persona amb discapacitat, hi ha el de les persones que sí volen optar a entrar al mercat de treball, algunes de les quals trien els serveis d'integració laboral, com els que gestiona ECOM, com el camí per accedir-hi. Actualment l'usuari amb discapacitat estàndard dels nostres serveis d'integració laboral és majoritàriament home, en una franja d'edat d'entre 40 i 49 anys, amb discapacitat física o pluridiscapacitat, amb estudis bàsics i un grau de discapacitat entre lleu i moderat (entre el 33% i el 64% de grau de discapacitat).

Amb l'arribada de la crisi, i la reducció d'ofertes de feina i l'increment del nombre de demandants, les dificultats per inserir en el mercat de treball les persones amb discapacitat són cada cop més. En el context actual, els professionals dels nostres SIL s'estan trobant amb 'nous' perfils i 'noves' dificultats. Una d'elles és que, davant la problemàtica de trobar una feina, les **persones amb un grau de formació elevat s'estan presentant a ofertes que no requereixen tanta qualificació, que eren els llocs de feina que tradicionalment eren considerats preferents per a les persones amb discapacitat**, creant així una situació de **competitivitat social** que juga en detriment d'aquelles persones amb discapacitat menys qualificades, que de per si ja tenien una major dificultat d'inserció.

Una altra de les 'noves' realitats amb què ens estem trobant en els SIL és amb el **retorn als nostres serveis de població amb discapacitat que ja havia estat inserida i que ara torna a estar en situació d'atur.** Si ho mirem en xifres, aquest 2011, un 7,89% dels usuaris dels SIL són persones que ja havien estat inserides fa anys. Són persones amb discapacitat de més de 45 anys, i sense un reciclatge professional, que han estat expulsades del mercat laboral i que se sumen a la població amb discapacitat demandant de feina. Aquestes persones pel fet d'haver perdut la feina es troben, en molts casos, en situacions d'extrema precarietat. I és que, pel fet de tenir una feina i uns ingressos, moltes d'elles havien adquirit certs compromisos econòmics (pagament d'una vivenda, manteniment d'una família...), que ara en quedar-se a l'atur no poden assumir. Aquesta manca **d'ingressos, que és greu en qualsevol persona, amb o sense discapacitat, en una persona amb discapacitat ho és doblement ja que, en moltes ocasions, influeix directament en la seva salut i en la seva qualitat de vida,** ja que la manca d'ingressos no els permet accedir als tractaments que requereixen.

Aquestes circumstàncies i aquesta dura realitat, està portant els professionals que treballen als nostres Serveis d'Integració Laboral, com segurament en tots els serveis sensibles de fer atenció a les persones, a esdevenir especialistes en la contenció d'angoixes, i en la cerca d'alternatives i mesures que puguin ajudar aquests usuaris 'en extrema fragilitat'. **En l'actual moment, els Grups d'Ajuda Mútua (GAM), els bancs del temps o les associacions tenen més sentit que mai per donar a aquestes persones el suport que necessiten** per cobrir la mancança de l'entorn social perdut en perdre la feina i quedar exclosos del mercat laboral, i també per aquelles persones que no compten amb una xarxa familiar que els ajudi a sustentar-se.

Lamentablement, la *certa* normalització laboral i social que les persones amb discapacitat havien aconseguit amb l'avenç de l'Estat de Benestar, està actualment en un clar perill de retrocés. Ara més que mai, cal una aposta decidida per incrementar les polítiques actives d'ocupació i els instruments de suport a la inserció a l'empresa ordinària per revertir aquesta tendència a l'exclusió social.

Els guanys socials i culturals adquirits per les persones amb discapacitat perillen. ECOM dóna aquesta veu d'alarma, amb l'esperança que sigui escoltada. És el nostre deure.

Susana Gracia. Responsable de l'Àrea de Laboral d'ECOM.